

Glyceria lithuanica

Glesgröe

Klass: Liliopsida (enhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Poales (gräsordningen), **Familj:** Poaceae (gräs), **Släkte:** *Glyceria* (glycerior), **Art:** *Glyceria lithuanica* - glesgröe (Gorski) Gorski **Synonymer:** *Glyceria remota* Fr., *Glesvia*

Kännetecken

Glesgröe är ett flerårigt, löst tuvat, 80–120 cm högt ljusgrönt gräs. Bladskivorna är 5–10 mm breda, tunna och i kanterna starkt sträva. Vippan är 10–25 cm, bågformigt böjd med trådfina, karaktäristiskt nedhängande grenar. Småaxen är små med rundade agnar och 4–6 blommor. Arten är lätt att förväxla med storgröe (*Poa remota*) men har inte platta utan trinda bladslidor. Blomningen inträffar i juli-augusti.

Utbredning och status

Glesgröet tillhör den lilla grupp östliga skogsväxter som har koncentrerat sin svenska utbredning till södra och mellersta Norrland. Arten har hittills påträffats i Dalarna (1 aktuell lokal), Gästrikland (4), Hälsingland (28), Medelpad (ca 10 lokaler), Ångermanland (ca 36), Jämtland (10) och Västerbotten (1). Arten har sin tätaste förekomst kring Faxälven i sydvästra Ångermanland. Den finns också på Östlandet i Norge, i Finland samt i Estland och Lettland. Världsutbredningen sträcker sig österut över Östeuropa, och de boreala delarna av Sibirien till Berings hav.

Ekologi

Glesgröet är i huvudsak en sumpskogsart. De allra flesta glesgröelokaler ligger i anslutning till bäckraviner och skogsbäckar. Arten är dock ingen strandväxt och växtplatsen ligger ofta ett stycke innanför den egentliga stranden - gärna i anslutning till någon blöt svacka med rörligt markvatten eller källpåverkan. Många lokaler är örtrika med frodig undervegetation av strutbräken, kärrfibbla, älggräs och ibland även storgröe. Andra lokaler vid steniga skogsbäckar hyser dock en högst ordinär flora. Arten är något kalkgynnad. Detta är tydligast i söder där den ofta växer i massförekomster i rika källpåverkade klibbalkärr. Arten är möjligen beroende av blottor i växttäckets och koloniserar ofta slambankar eller rotvältor på sina lokaler. Någon nyspridning av arten till kulturskapade lokaler är dock inte känd.

Hot

Det är främst förändringar av hydrologiska förhållanden genom dikning, körning med skogsfordon eller avverkning som hotar arten. Glesgröet gynnas dock åtminstone primärt av avverkning och tål att växa tämligen exponerat. Hur arten klarar slyfasen är mer osäkert. Kalavverkning är direkt olämplig medan en varsam gallring i de flesta fall torde gynna arten. Ofta utgör lokalerna i övrigt värdefulla skogsmiljöer som bör undantas skogsbruk.

Åtgärder

För att bevara en livskraftig population av arten i landet bör flertalet lokaler skyddas mot skadliga ingrepp och undantas från rationell skogsskötsel. Arten bör övervakas av floaväktare.

Övrigt

Utländska namn – NO: Skogssøtgras, DK: Litauisk Sødgræs, FI: Korpisorsimo.

Litteratur

Bratt, L. m fl (red.) 1993. *Hotade och sällsynta växter i Dalarna*. Dalarnas Botaniska Sällskap.

Delin, A. 1992. Kärnväxter i taigan i Hälsingland - deras anpassningar till kontinuitet eller störning. *Svensk Bot. Tidskr.* 86: 147–176.

Ericsson, S. 2003. Glesgröe *Glyceria lithuanica* oväntat funnen i norra Västerbotten - ny för länet och på ny svensk nordgräns. *Natur i Norr* 22: 117–120.

Hansson, K. & Lönn, M. 2000. Effekter av hyggesbruk och habitategenskaper på den demografiska strukturen hos populationer av glesgröe *Glyceria lithuanica*. *Svensk Bot. Tidskr.* 93: 249–256.

Kurtto, A. 1996. Suomen sorsimoiden (*Glyceria*) määriyskaava. *Lutukka* 12: 125–126.

Mascher, J. W. 1990. Ångermanlands flora. Lund.

Författare

Håkan Lindström 1984. Rev. Peter Ståhl 1997. ©ArtDatabanken, SLU 2006.